

PROBLEMY TOŻSAMOŚCI KULTUROWEJ W SYTUACJI WSPÓŁCZESNEGO DIALOGU KULTUR

Ostróg, Ukraina, 24-25 kwietnia 2015

W dniach 24-25 kwietnia br. w murach Uniwersytetu Narodowego Akademia Ostrogska w Ostrogu na Ukrainie odbyła się coroczna Międzynarodowa Konferencja Naukowa: *Problemy tożsamości kulturowej w sytuacji współczesnego dialogu kultur*. Aktywny udział wzięło w niej kilkudziesięciu badaczy z Ukrainy, Polski, Rosji, Białorusi oraz Mołdawii. Konferencja miała charakter interdyscyplinarny. Referenci, którzy prezentowali wyniki swoich badań nad problematyką tożsamościową, reprezentowali różne dyscypliny naukowe: historię, filozofię, socjologię, antropologię, filologię, historię sztuki, politologię i inne.

Do udziału w konferencji zgłosiło się ponad 110 naukowców. Konsekwencją agresji rosyjskiej na Ukrainę oraz trudnej sytuacji ekonomicznej państwa ukraińskiego był zauważalny spadek liczby uczestników konferencji w porównaniu z jej dotychczasowymi edycjami i liczbą przyjętych zgłoszeń. Podkreślić jednak należy, że mimo wspomnianych obiektywnych problemów, konferencja na przestrzeni lat wypracowała stały korpus uczestników z różnych krajów – w Ostrogu dostrzec można było badaczy, którzy przyjeżdżają tu regularnie co roku. Większość zgłoszonych referatów, mimo nieobecności części ich autorów, w postaci artykułów naukowych trafiła do tomu konferencyjnego, który ukazuje się przed rozpoczęciem konferencji i jest wręczany wszystkim uczestnikom i autorom.

Konferencję otworzył prof. Petro Kraluk – rektor Uniwersytetu Narodowego Akademia Ostrogska, który podkreślił, że odbywa się ona w skomplikowanej sytuacji społeczno-politycznej i ekonomicznej na Ukrainie. Podziękował uczestnikom za przybycie mimo tych obiektywnych problemów.

Właściwe obrady toczyły się w sekcjach tematycznych. Przewidziano omówienie następujących problemów: 1. Współczesne strategie tożsamości; 2. Modernistyczne i postmodernistyczne poszukiwania tożsamości; 3. Problemy tożsamości we współczesnej Ukrainie; 4. Problem wzajemnych relacji między tożsamościami globalnymi i lokalnymi; 5. Tożsamość „obcego” i „obcych” w Europie; 6. Topos „małej ojczyzny”; 7. Problem tożsamości religijnej; 8. Problem tożsamości politycznej; 9. Problemy z tożsamością mniejszości narodowych

i etnicznych we współczesnych społeczeństwach wielokulturowych; 10. Problemy tożsamości i tradycja kulturowa; 11. Problematyka gender w kontekście tożsamości kulturowej. Tak zdefiniowane obszary tematyczne były tytułami sekcji. W związku z nieobecnością wielu badaczy postanowiono, że obrady odbywać się będą w sekcjach połączonych.

Zgodnie z przewidywaniami, dyskusje wzbudziły wystąpienia poświęcone fenomenowi Euromajdanu, „rewolucji godności” z przełomu 2013 i 2014 roku na Ukrainie oraz niewypowiedzianej wojny rosyjsko-ukraińskiej. Wielkie zainteresowanie wywołał błyskotliwy referat Jewheniji Bilczenko pt. *Korelacje między wartościami wolności, narodu i tradycji w mitologicznej triadzie „Zachód – Majdan – Rosja” jako przestrzeń modelowania współczesnej tożsamości ukraińskiej*. Będąca wolontariuszką na Euromajdanie, prof. Jewhenija Bilczenko zwróciła uwagę na konflikt ról: uczestnika omawianych wydarzeń i obiektywnego, bezstronnego naukowca-kulturoznawcy. Dyskusje miały również miejsce po innych wystąpieniach dotyczących tej samej problematyki, m. in. Olhi Mychałowej pt. *Tożsamość obywatelska w komentarzach blogosfery (na bazie materiałów blogosfery „Ukraińskiej Prawdy”)*, Andrzeja Jekaterynczuka pt. *Euromajdan w kontekście książki „Sieci oburzenia i nadziei. Ruchy społeczne w erze internetu” M. Castellsa*, a także po wystąpieniach dotyczących odmiennych zagadnień, np. Maryny Chadaś pt. *Taizé jako przykład dialogu kultur we współczesnym świecie. Wpływ programu na życie młodzieży*.

W ramach konferencji odbyła się także prezentacja książki prof. Petra Kraluka *Historia filozofii Ukrainy*.

Konferencja zakończyła się zorganizowaną dla uczestników wycieczką, podczas której zwiedzili oni miejscowe zabytki, muzea, świątynie.

Żywe dyskusje podczas konferencji dowodzą, że badania poświęcone tożsamości w sytuacji wojny, którą prowadzi Ukraina z wielkim sąsiadem, stają się bardziej aktualne niż kiedykolwiek wcześniej.

Andrzej Jekaterynczuk

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej